

บทที่ 3

นโยบายและแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศของจังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่ ได้ประสบปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM_{10}) มีค่าเกินมาตรฐานเป็นประจำทุกปี ดังนั้นทางจังหวัดเชียงใหม่ โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ จึงมีนโยบายที่จะลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM_{10}) ให้มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน $120 \mu g/m^3$ และได้มีแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

3.1 แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ ปี พ.ศ. 2550 (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่, 2550)

3.1.1 การสร้างความรู้ ความเข้าใจ

- (1) ประกาศเป็นวาระคนเชียงใหม่ร่วมใจไม่เผา
- (2) ประชาสัมพันธ์เชิงรุกโดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- (3) อบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหามลพิษอากาศและมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ

อากาศ

- (4) รณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้
- (5) จัดเก็บข้อมูลการเจ็บป่วย
- (6) การรณรงค์ ลด คัด แยกของเหลือใช้เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์
- (7) กำจัดขยะโดยการทำปุ๋ยหมักในบ้านเรือน และงดการเผา
- (8) ทำแปลงเปรียบเทียบการไถกลบตอซึ่งข้าวทดแทนการเผา

3.1.2 การพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือ

- (1) สร้างหน่วยงานชุมชน หมู่บ้านด้านการควบคุม และไม่เผา
- (2) ระดมความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั้งจังหวัด งดการเผาทุก

ชนิดทุกพื้นที่

- (3) จัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับ

ตำบล

- (4) การจัดตั้งเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา
- (5) ศูนย์รับแจ้งเหตุมลพิษทางอากาศ

(6) การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน จัดการไฟฟ้า ขยะ ตอพง เศษวัชพืช

3.1.3 บูรณาการการปฏิบัติ การกำกับดูแล และสร้างวินัยและสำนึกสาธารณะให้กับทุกภาคส่วน

- (1) วางแผนแก้ไขปัญหาค้นคว้าให้ครบทุกประเด็นสาเหตุที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ไว้แล้ว
- (2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมการเผาในทุกพื้นที่ เป็นภารกิจเร่งด่วน
- (3) การกำกับ ดูแล และดำเนินการตามกฎหมาย ในกิจกรรม “ตรวจรถก่อนใช้ปลอดภัยแน่นอน”, ตรวจจบบรรณงค์วันดำ, การขนส่งและการก่อสร้าง, ตรวจวัดค่ามลพิษก่อนการขอต่อใบอนุญาต, การก่อสร้างทางหลวง, ก่อสร้างอาคารในเขตเมือง, อยู่เกาะพันสิริยนต์, โรงงานอุตสาหกรรม
- (4) เน้นภารกิจควบคุมไม่ให้เกิดไฟฟ้า เป็นภารกิจของทุกหน่วยงานภาครัฐ
- (5) ส่งเสริมโครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์-ชีวภาพ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำ, การใช้ปุ๋ยพืชสด, การขุดบ่อปุ๋ยหมักประจำบ้าน

3.1.4 ติดตามประเมินผล ให้รางวัลและลงโทษ

- (1) ให้รางวัลหน่วยงานภาครัฐ, หมู่บ้าน ชุมชน เป็นตัวอย่างจัดการเผา จนประสบผลสำเร็จ เป็นแบบอย่าง
- (2) ตรวจสอบมลพิษทางอากาศและเสียงรบกวนของหน่วยงานราชการและอื่น ๆ
- (3) ตักเตือนลงโทษผู้ก่อมลพิษ เผาป่า เผาขยะ กิ่งไม้ใบไม้ ผู้ก่อเหตุรำคาญ
- (4) สถิติการประสานแจ้งเหตุมลพิษและหมอกควัน/ศูนย์ข่าวเตือนภัย
- (5) การติดตามตรวจสอบสารพิษในบรรยากาศ
- (6) ติดตามประเมินผล

3.2 แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหาหมอกพิษทางอากาศ ปี พ.ศ. 2551 (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่, 2551)

3.2.1 การพัฒนาองค์กรเพื่อเตรียมความพร้อม

- (1) การสร้างข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับ พื้นที่เสี่ยงภัย สาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ไข
- (2) การจัดองค์กรแบบบูรณาการ
- (3) การประกาศวาระพื้นที่
- (4) จัดระบบเตือนภัย

3.2.2 การขยายเครือข่ายความร่วมมือ

- (1) การใช้องค์กรอาสาสมัครในพื้นที่
- (2) การอบรมให้ความรู้อาสาสมัครในพื้นที่
- (3) การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์
- (4) การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกภาคส่วน ทุกระดับ ทุกพื้นที่

3.2.3 ประชาสัมพันธ์เชิงรุก

- (1) จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ที่มีเอกภาพ
- (2) ใช้สื่อทุกรูปแบบในการประชาสัมพันธ์ตามกรอบระยะเวลา
- (3) ให้ความรู้แก่กลุ่มเด็ก และเยาวชน
- (4) ประเมินการรับรู้ และความเข้าใจของประชาชน (รับรู้และปฏิบัติ)

3.2.4 การบูรณาการการปฏิบัติ

- (1) ดำรวจ ทรัพยากร (supply side) และเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วน
- (2) การจัดทำแผนเผชิญเหตุในพื้นที่เสี่ยงภัย
- (3) ชักซ้อมหน่วยงาน ชุมชน อาสาสมัครที่เกี่ยวข้อง
- (4) การระดมทรัพยากรเข้าแก้ไขปัญหาให้ทันเหตุการณ์

3.2.5 ติดตามประเมินผล ให้งานวัดและลงโทษ

- (1) การวางระบบการรายงานผล
- (2) การรายงานผลตามหัวระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง
- (3) การลงโทษผู้กระทำผิด
- (4) เชิดชูชมเชยต้นแบบ

3.3 แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหาหมอกควันและไฟป่า ปี พ.ศ. 2552 (ศูนย์

อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า, 2552)

- (1) จัดตั้งศูนย์แจ้งข้อมูลระดับจังหวัด
- (2) ประชุมติดตามสถานการณ์และกำหนดมาตรการในระดับอำเภอ 24 อำเภอ
- (3) ประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดในการวางแผน ติดตามสถานการณ์ กำหนดมาตรการ
- (4) การแถลงข่าวประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือ
- (5) อบรมเครือข่ายนักประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น

- (6) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ
- (7) กิจกรรมรณรงค์ในระดับอำเภอ
- (8) กิจกรรมรณรงค์ในระดับจังหวัด
- (9) สัมมนานำเสนอผลการวิจัยด้านมลพิษทางอากาศ การดูแลรักษาสุขภาพ และ
แนวทางความร่วมมือของประชาชน
- (10) อบรมผู้จัดรายการกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
- (11) อบรมชุดปฏิบัติการดับไฟป่าประจำตำบล
- (12) อบรมการจัดการวัสดุที่เหลือใช้ พลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือก
- (13) ประกวดหมู่บ้าน โรงเรียน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถควบคุม
การเผาในพื้นที่
- (14) รณรงค์วันปลอดรถยนต์ส่วนบุคคล (car free day)
- (15) ติดตามประเมินผล